



หลักสูตร

การส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้รูปแบบ Flipped Classroom
ในการทำวันมะพร้าวอ่อน

เสนอ

ดร. จิราภรณ์ เหมพันธ์
อาจารย์เกษร ชวัญมา
อาจารย์สุพรรณิการ์ ศรีสุวรรณ

จัดทำโดย

นางสาวสุนิสา พรหมเมฆ
รหัสนักศึกษา 571291321008 ตอนเรียน G 1

หลักสูตรนี้เป็นส่วนหนึ่งของ รายวิชา 1022202 การออกแบบและพัฒนา
หลักสูตร รายวิชา 1073206 กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษาปฐมวัย และ
รายวิชา 1022203 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์นครศรีธรรมราช

ชื่อหลักสูตร : การส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้รูปแบบ Flipped Classroom ในการทำวุ้นมะพร้าวอ่อน
Curriculum : Promoting skills and learning styles Flipped Classroom in a jelly coconut

ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ชื่อ นางสาวสุนิสา พรหมเมฆ วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์บัณฑิต สาขา การศึกษาปฐมวัย
ตำแหน่ง ผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายขาว

กลุ่มเป้าหมาย

เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายขาว ตำบลสองพี่น้อง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดชุมพร
ชั้นเตรียมอนุบาลอายุ 4 ปี ห้อง 2 จำนวน 15 คน

หลักการและเหตุผล

การศึกษา 4.0 (Education 4.0) เป็นการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียน สามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกหนแห่งบนโลกนี้มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่างๆ มาตอบสนองความต้องการของสังคม ซึ่งการเรียนการสอนในปัจจุบัน ยังคงห่างไกลในหลายๆ มิติ เช่น ไม่เคยสอนให้ผู้เรียนได้คิดเองทำเอง ส่วนใหญ่ยังคงสอนให้ทำโจทย์แบบเดิมๆ และผู้เรียนเริ่มไม่รู้จักสังคม การนำเทคโนโลยีไปใช้ในด้านใดให้เกิดประโยชน์นั้น เป็นความยากและท้าทายของผู้ที่ต้องทำหน้าที่สอนในยุคนี้ เพราะการเรียนการสอนในยุค 4.0 ต้องปล่อยให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยี ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ปล่อยให้กล้าคิดและกล้าที่จะผิด แต่ทั้งหมดก็ยังคงต้องอยู่ในกรอบที่สังคมต้องการหรือยอมรับได้ (พรชัย เจตมาจน และ นิตยาพร กิณบุญ :2560)

Flipped Classroom หรือ “ห้องเรียนกลับด้าน” เป็นการเรียนรู้แบบผสมผสาน เป็นรูปแบบการเรียนที่มีการนำเทคโนโลยีมาช่วยพัฒนาการสอนในชั้นเรียนอย่างเต็มที่ ครูจะมีเวลาใกล้ชิดกับนักเรียนมากขึ้นแทนที่จะใช้เวลาในการสอนหนังสือเพียงอย่างเดียว โดยครูมักบันทึกวิดีโอการสอนให้เด็กไปดูนอกชั้นเรียนแทน (เชิญตะวัน สุวรรณพานิช :2556). อีกทั้งยังวิธีการเรียนแนวใหม่ที่ต่างจากการสอนแบบเดิม ๆ ไปโดยสิ้นเชิง และกำลังได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ ในโลกปัจจุบันที่ “การศึกษา” และ “เทคโนโลยี” เป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน Flipped Classroom เป็นการเรียนแบบ “พลิกกลับ” โดยเปลี่ยนรูปแบบวิธีการสอนจากแบบเดิมที่เริ่มจากครูผู้สอนในห้องเรียน นักเรียนกลับไปทำการบ้านส่ง เปลี่ยนเป็นนักเรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผ่าน “เทคโนโลยี” ที่ครูจัดหาให้ก่อนเข้าชั้นเรียน และมาทำกิจกรรม ที่โรงเรียนโดยมีครูคอยแนะนำในชั้นเรียนแทน

การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem based Learning หรือ PBL) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามแนวคิดตามทฤษฎีการ เรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในโลกแห่งความเป็นจริงเป็นบริบท (Context) ของการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหา รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขากลุ่มสาระที่ต้นศึกษาด้วย การเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจึงเป็นผลมาจากกระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยความเข้าใจและการแก้ไขปัญหาเป็นหลัก (มณฑรา ธรรมบุศย์ : 2545) การเรียนรู้ด้วย PBL มุ่งสร้างประสบการณ์ตรง จึงเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ฝึกทักษะการคิด เผชิญสถานการณ์ปัญหา วางแผนการเรียนรู้ และตรวจสอบกำกับกับการเรียนรู้ และนอกจากนี้ PBL ยังช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนได้อีกด้วยอาจกล่าวได้ว่า “ภาระงานที่ทำท้าทายช่วยสร้างทักษะการคิดและแก้ปัญหาได้ดี” ดังนั้น การเรียนรู้ด้วย PBL จึงเป็น “การใช้ปัญหา ทำให้เกิดปัญญา” (ประวิต เอราวรรณ์ : 2560)

ทั้งนี้ยังมีวิธีการจัดการเรียนรู้วิธีหนึ่งคือ Project Approach เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่เด็กสนใจในโลกแห่งความเป็นจริงและพบเห็นในชีวิตประจำวัน ซึ่งเด็ก ๆ สามารถศึกษาได้โดยง่าย ทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน และในชุมชน การเรียนรู้แบบ Project Approach นี้ ช่วยให้เด็กมีทักษะการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในสิ่งที่เด็กต้องการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อันเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเด็ก นอกจากนั้น Project Approach ยังตั้งอยู่บนรากฐานของทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligence) และช่วยพัฒนาจิต 5 ประการ (Five Minds of the Future) ด้วย การดำเนินการเรียนรู้แบบ Project Approach มีการดำเนินการคล้ายคลึงกับการเรียนรู้แบบ Constructionism ด้วยแต่สามารถนำมาใช้กับเด็กปฐมวัยหรือเด็กอนุบาล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาค้นคว้านวัตกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem based Learning) และ Project Approach ช่างต้นจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายขาวที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามแนวกระบวนการทัศน์ใหม่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยปรับรูปแบบและขั้นตอนในการจัดกิจกรรมใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของการจัดการศึกษาสำหรับปฐมวัย ซึ่งมีกระบวนการดำเนินกิจกรรม ที่จัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมการแก้ปัญหา คือ จัดสถานการณ์ต่างๆ กระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจ และมองเห็นปัญหา จากนั้นระดมความคิดวางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา และจัดกิจกรรมให้เด็กศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการหลากหลาย เช่น สืบสวนนอกสถานที่ การทดลอง การชมวีดิทัศน์ จากนั้นเด็กแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบองค์ความรู้ และนำเสนอเป็นผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย ประเมินผลงาน

วัตถุประสงค์

หลักสูตร การส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้รูปแบบ Flipped Classroom ในการทำวันมะพร้าวอ่อนนี้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ความรู้และเจตคติ ด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านความรู้(Knowledge)

1. เพื่อให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการทำวันมะพร้าวอ่อน
2. เพื่อให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของมะพร้าว

ทักษะปฏิบัติ (Skill)

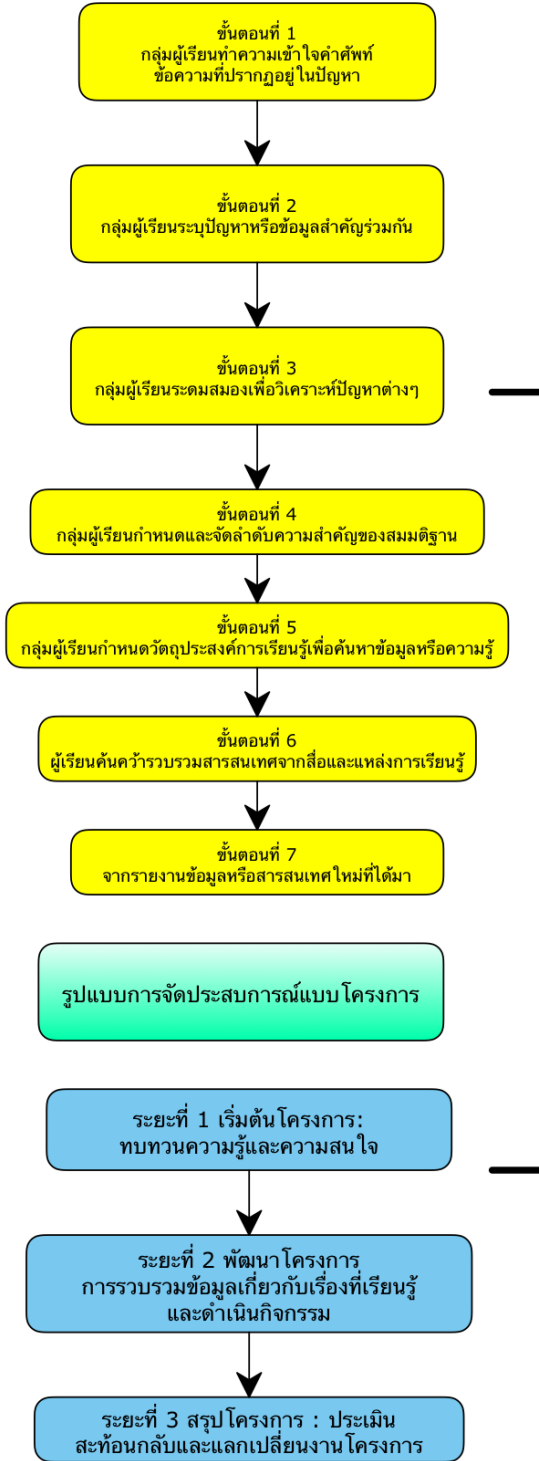
1. เพื่อให้เด็กมีทักษะในการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ตามวัย
2. เพื่อให้เด็กมีทักษะในการทำวันมะพร้าว
3. เพื่อให้เด็กบอกขั้นตอนการทำน้ำมะพร้าวอ่อนได้
4. เพื่อให้เด็กบอกประโยชน์ของมะพร้าวอ่อนได้

ด้านเจตคติ (Attitude)

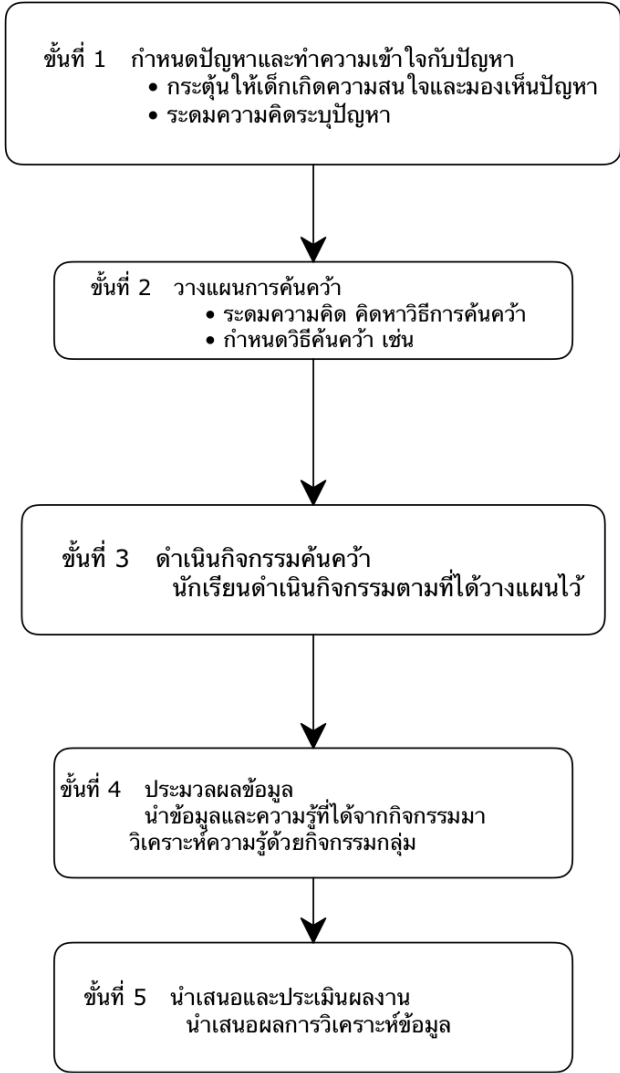
1. เพื่อให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการบวนการเรียนรู้
2. เพื่อให้เด็กมีเจตคติที่ดีในการคิดและการแก้ปัญหา

กรอบแนวคิดของหลักสูตร

รูปแบบการจัดประสบการณ์แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)



รูปแบบการจัดกิจกรรมตามแนวคิดใหม่



เนื้อหาสาระของหลักสูตร

หลักสูตรการส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้รูปแบบ Flipped Classroom ในการทำวันมะพร้าวอ่อนนี้ ได้จัดเนื้อหาสาระเพื่อให้เด็ก ได้มีความรู้ ความเข้าใจใน เทคนิควิธีการ และมีทักษะที่สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีเนื้อหาสาระในการจัดประสบการณ์ ดังนี้

หลักสูตรมีระยะเวลาในการจัดกิจกรรม 4 ชั่วโมง

องค์ประกอบที่ 1 ด้านความรู้

ความรู้ที่ควรได้รับ

- ประโยชน์ของมะพร้าว
- ขั้นตอนการทำวันมะพร้าวอ่อน
- วิธีการค้นหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

วิธีการสอน

เป็นวิธีการสอน โดยการสร้างกระบวนการในการค้นคว้าหาความรู้ การระดมความคิด และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

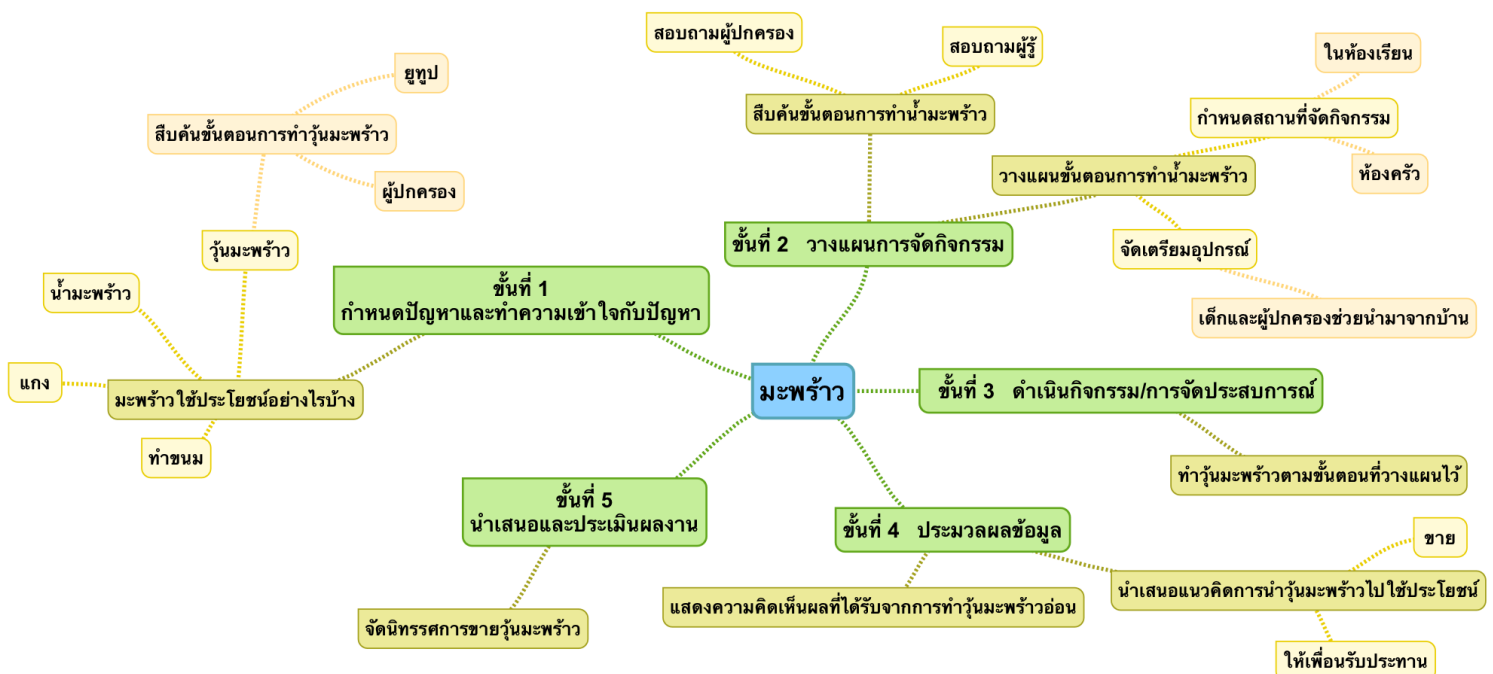
วิธีการประเมินผล

ประเมินจากการสังเกต ผลการค้นคว้าหาความรู้ การมีส่วนร่วมในการระดมความคิด การมีส่วนร่วมในกิจกรรม

องค์ประกอบที่ 2 ด้านทักษะ

- การทำวันมะพร้าวอ่อน
- ทักษะการหาความรู้

แผนการจัดกิจกรรม



ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหาและทำความเข้าใจกับปัญหา

วิธีการจัดกิจกรรม

1. ครูนำผลมะพร้าวทั้งแก่และอ่อนมาให้เด็กดูแล้วสนทนากับเด็กถึงความแตกต่างของมะพร้าวแต่ละประเภท “ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเราจะมีมะพร้าวมากมายบนต้นไม้ทั้งมะพร้าวอ่อนทั้งมะพร้าวแก่ครูอยากทราบว่าผลมะพร้าวแต่ละชนิดเราสามารถนำมาทำใช้ประโยชน์อย่างไรได้บ้าง” โดยตั้งคำถาม ให้เด็กแต่ละคนตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น

- เราสามารถนำผลมะพร้าวอ่อนมาใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง
- เราสามารถนำผลมะพร้าวอ่อนไปทำอะไรได้บ้าง

ครูจดบันทึกสิ่งที่เด็กแต่ละคนตอบ

2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงสิ่งที่เด็กอยากทำเกี่ยวกับประโยชน์ของมะพร้าวอ่อน

เช่น การทำวุ้นมะพร้าวอ่อน ขนมจากมะพร้าวแก่

3. ให้เด็กไปศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับขั้นตอนการทำวุ้นมะพร้าวอ่อนจากที่บ้าน ด้วยการสอบถามผู้

ปกครอง หรือ จากการดูคลิปในยูทูป

ขั้นที่ 2 วางแผนกิจกรรม

- เด็กนำความรู้ที่ได้จากการสืบค้นมาระดมความคิดร่วมกันเพื่อวางแผนงานขั้นตอนการทำวุ้นมะพร้าวอ่อน
- เด็กและครูร่วมกันกำหนดวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการทำวุ้นมะพร้าวอ่อนร่วมกันวางแผนและขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้
- เด็กและครูร่วมกันกำหนดความรับผิดชอบ ในการจัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์โดยขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครองในการช่วยเหลือเด็ก ๆ ในการจัดเตรียมอุปกรณ์ที่เด็กแต่ละคนรับผิดชอบ

ขั้นที่ 3 ดำเนินกิจกรรม

เด็กทำวุ้นมะพร้าว โดยผู้ปกครองและครูแนะนำในขั้นตอนที่อันตราย

ขั้นที่ 4 ประมวลผลข้อมูล

- เด็กและครูระดมความคิดเกี่ยวกับผลที่ได้รับจากกิจกรรม โดยครูใช้คำถาม “จากการทำวุ้นมะพร้าวเด็ก ๆ รู้สึกอย่างไร ชอบกิจกรรมนี้หรือไม่” “เด็กคิดว่าเราจะทำอย่างไรกับวุ้นมะพร้าวที่เราผลิตได้”
- เด็กช่วยกันคิดจัดการกับวุ้นมะพร้าว โดยครูตั้งประเด็นคำถามและให้เด็กช่วยกันแสดงความคิดเห็น “เราจะทำอย่างไรกับวุ้นมะพร้าวที่เราทำ”

ขั้นที่ 5 นำเสนอและประเมินผลงาน

- เด็ก ๆ นำวุ้นมะพร้าวที่ผลิตได้ไปจำหน่ายหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทรายขาว
- ผู้ปกครองและครูประเมินผลการจัดกิจกรรม โดยการสังเกต
 - ครูสังเกตความร่วมมือของเด็ก
 - ครูสังเกตทักษะการแก้ปัญหาของเด็ก ในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม
 - ครูสังเกตการตอบคำถามเกี่ยวกับวิธีการในการทำวุ้นมะพร้าวที่เด็กได้สืบค้นมา
 - แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง

ทรัพยากรที่ใช้

ลำดับ	ทรัพยากร	จำนวน
1	มะพร้าวน้ำหอมอ่อน	4 ผล
2	มะพร้าวแก่	1 ผล
3	น้ำตาลทรายขาว	1 กิโลกรัม
4	ผงวุ้น	1 ชอง
5	เตาแก๊ส	1 เตา
6	เกลือ	1 ช้อนชา
7	ถ้วย(พลาสติก)ใส่ขนม	25 ใบ
8	หม้อเบอร์ 28	1 ใบ
9	มีดปอกมะพร้าว	1 ด้าม
10	ช้อนขูดมะพร้าว	6 อัน
11	ถ้วยใส่มะพร้าวขูด	1 ใบ
12	ถ้วยสำหรับผสมผงวุ้น	1 ใบ

ระยะเวลา

เวลาที่ใช้
ทฤษฎี จำนวน 1 ชั่วโมง
ปฏิบัติ จำนวน 3 ชั่วโมง

การวัดและการประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือในการวัด	เกณฑ์ในการวัด
1. สังเกตการแสดงความคิดเห็นในการร่วมกิจกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ร้อยละ 60%
2. สังเกตผลสำเร็จของงาน	แบบตรวจผลงาน	ร้อยละ 70%
3. สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ร้อยละ 70%

แหล่งอ้างอิง

กำธร สาราวรณ (2560), การจัดการเรียนรู้ด้วย PBL (Problem-based Learning),
online : <http://www.ires.or.th/?p=801>

เชิญตะวัน สุวรรณพานิช :2556, “ห้องเรียนกลับด้าน” ขานรับความคิดใหม่ (ตอนที่ 1),
online : <http://taamkru.com/th/ห้องเรียนกลับด้าน-ขานรับความคิดใหม่-1/>

พรชัย เจดามาน และ นิตยาพร กินบุญ (2560) , ห้องเรียนกลับด้าน FLIPPED CLASSROOM
สู่การเปลี่ยนผ่านศตวรรษที่ 21 : ไทยแลนด์ 4.0 online : [http://personnel.obec.go.th/hris-th/
ห้องเรียนกลับด้าน-flipped-classroom/](http://personnel.obec.go.th/hris-th/ห้องเรียนกลับด้าน-flipped-classroom/)

ภาคผนวก



เด็กและครูสนทนาเกี่ยวกับลักษณะและประโยชน์ของมะพร้าว



เด็กสำรวจสวนมะพร้าว



เด็กจัดเตรียมอุปกรณ์การทำน้ำมะพร้าว



เด็กและครูสนทนาเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์และขั้นตอนการทำวุ้นมะพร้าวอ่อน



เด็กตม่น้ำมะพร้าวและปรุงรส



เด็กช่วยกันตักน้ำวุ้นมะพร้าวใส่ถ้วย



เด็กชูดเนื้อมะพร้าวอ่อนและนำไปใส่ในวุ้นมะพร้าวอ่อน



เด็กนำเนื้อมะพร้าวอ่อนใส่ในวุ้น



เด็กนำวันที่ทำขายผู้ปกครอง

